

משרד החוץ

מחלקת הקשר

מברק נכנס-מסווג

כל המוסר תוכן מסמך זה, כולו או מקצתו לאדם שאינו מוסמך לכך - עובר על החוק לתיקון דיני העונשין (בטחון המדינה יחסי-חוץ וסודות רשמיים). תשי"ז - 1957.

נר: 124
נשלח: 141200 דצמ 78

אל: המשרד
מאת: טהראן

אל מזונימ, מוסד, מטכל אמנ/רמח קשא.
מאת קרני טהראן.

להלן סיכום ישיבה בנציגות אתמול:-

1. לקראת המוחרם בכלל והעשורה בפרט יצאה האופוזיציה ובמיוחד חומייני צפיה של טילוק השלטון הנוכחי. באי יכולתה של האופוזיציה לממש צפיה זו אנו רואים כשלון שלה.

2. מצד שני, אינן לזלזל בכוחה של האופוזיציה, שהצליחה להוציא לחזקתה מאות אלפים, תוך ארגון, רסון עצמי ושליטה בהמוני המפגינים, ולמעשה כפתה על השלטון הסכמה לפחות בשתיקה, לקיום ההפגנות. שהיו בעלות אופי מדיני מובהק.

3. גם נאחז הממשלה אינו מכריע. אלא רק נאחז בקרב ועדיין לא במערכה. זאת משום שהאופוזיציה לא רק שהפגינה כוחה אלא אף הצליחה לכרסם במשהו ביוקרת השלטון, בכך שלמעשה כפתה עזיו לוותר ולאפשר הפגנות המוניות, שעה שימיים ספורים לפני כן אסר קיומם.

4. עם זאת מבינ שתי האפשרויות שעמדו בפני השלטון לפני הדועסועא, כוותר במשהו (ולאפשר ההפגנות תוך הבנה שבשתיקה שהעבורנה בשקט) ולמנוע בכחלקים הפגנות תוך שפיקות דמיים לא מעטה. נראה שהבחירה באפשרות הראשונה היתה הטובה יותר. השלטון יוכל עתה לטעון אולי להרגיש בצדק שויתר מעמדת כוח, ושלמרות קיום התחלואות לא הושגה המטרה המוצהרת של האופוזיציה, לפחות של הקיצוניים מסוג חומייני, להדיח את השאה. מכאן שיש צורך לשני הצדדים להתחיל להדבר הדברות של ממש.

5. לגבי העתיד קיימות להערכתנו 3 אפשרויות:-

א. ממשלת ליכוד. להליכה גברו עתה הסיכויים למימוש אפשרות זו. אולם המכשולים בדרכה נשארו כשהיו. כגון בעיית נכונות השאה לוותר על סמכויותיו ומצד שני, נכונות האופוזיציה לקבלו. מעבר לכך עומדת השאלה אם הצבא יהיה נכון להסכים לממשלה אזרחית שתשלוט גם בצבא, ומצד שני קשה להניח שהאופוזיציה והסכים להקמת ממשלה ללא שליטה ממשית בצבא. מכאן שאפשרות זו פחות טובה.

ב. תוהו ובוהו. שייגרם כתוצאה מהעברת מרכז הכובד של המאבק של האופוזיציה מנחום העימות הפיזי הישיר (בו נכשלה) לנחום של מרי אזרחי, שבו עד עכשיו הצליחה להשיג הישגים מרשימים, ושאותו תוכל להגביר עוד יותר

משרד החוץ

מחלקת הקשר

כל המוסר תוכן מסמך זה, כולו
או מקצתו לאדם שאינו מוסמך
לכך - עובר על החוק לתיקון
דיני העונשין (בטחון המדינה
יחסי-חוץ וסודות רשמיים).
תשי"ז - 1957.

-2-

תוכן נסיון להביא להתמוטטות המשטר. גם אפשרות זו אינה נראית
כסבירה, משום שיכולתה של איראן, כמדינה ושל האיראנים, כפרטים
לעמוד בסבל שיבוש שרותים ואספקה וכדומה הינה להתערכות גדולה למדי
(זאת גם משום שבמדינות מתפתחות אינן האוכלוסיה רגילה לרמת השרותים
המקובלת במדינות המפותחות, ולכן קשיים כלכליים ואחרים גורמים בהן
פחות לזעזועים קיצוניים).

ג. המשך השלטון/הצבאי הקיים, תוכן ליברליזציה הולכת וגוברת

ונסיון לפתור בעיות יסוד במידת האפשר. אפשרות זו נראית עונה כסבירה
ביותר, כאשר יחד עם זאת ברור שחזית העיקרית שבה יצטרך השלטון להאבק
תהיה חזית הכלכלית, בה תפעל האופוזיציה הגלויה, כאשר
משוליים תתכנה פעולות טרור של גורמי המחתרת

קרני .

שלה רה"ס/רה"א מנ"ל שרת מנ"ל ד"ר חן שטין מ"ל אר"ה
מנ"ל מ"ל מ"ל מוס"ד (השר) א"ן (השר) רה"ב